

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Høringsnotat om forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven (Regelforenklinger aftalt i samarbejdsprogram)

Den 15. august 2024
Sagsnr.: 24/22678
Juridisk Kontor
jgb

Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Telefon: +45 33 92 50 00
Mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk

CVR-nr.: 20453044

Indholdsfortegnelse

1. Høringen
 - 1.1. Høringsperiode
 - 1.2. Hørte myndigheder m.v.
2. Høringssvarene
 - 2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget
 - 2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget
 - 2.2.1. Fjernelse af krav om skriftlighed til den pædagogiske læreplan
 - 2.2.2. Ophævelse af kravet om, arbejdet med den pædagogiske læreplan skal evalueres hvert andet år
 - 2.2.3. Ophævelse af krav om, at kommunerne skal beskrive, hvordan tilsynet med dagtilbuddene tilrettelægges
 - 2.2.4. Forenkling af regler om inddragelse af data i tilsyn
 - 2.2.5. Fjernelse af reglen om 30 timers plads til søskende mod en reduceret forældrebetaling under forældres barsel
3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

1. Høringen

1.1. Høringsperiode

Et udkast til forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven (Regelforenklinger aftalt i samarbejdsprogram) har i perioden fra den 24. maj til den 24. juni 2024 (32 dage) været sendt i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Udkastet til lovforslag blev den 24. maj 2024 endvidere sendt til Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg til orientering.

Herudover blev udkastet til lovforslag offentliggjort på Høringsportalen den 24. maj 2024.

1.2. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Nedenfor følger en alfabetisk oversigt over hørte myndigheder og organisationer m.v.

Ud for hver høringspart er det ved afkrydsning angivet, om der er modtaget hørings svar, og om høringsparten i givet fald har haft bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Det bemærkes, at KL's hørings svar er afgivet med forbehold for politisk behandling.

Høringspart	Hørings-svar modtaget	Bemærkninger	Ingen bemærkninger
ADHD-Foreningen			
Advokatsamfundet			
Ankestyrelsen	X		X
Autismeforeningen			
Børne- og Ungdomspædagernes Landsforbund (BUPL) ⁽¹⁾	X	X	
Børne- og Ungdomspædagernes Landsforbund (BUPL) – Lederforening ⁽¹⁾	X	X	
Børnenes Bureau			
Børne- og Kulturchefforeningen	X	X	
Børnerådet			
Børnesagens Fællesråd			
Børns Vilkår			
CEPOS			
Ceva			
Daginstitutionernes Lands-Organisation (DLO)	X	X	
Danmarks Private Skoler – grundskoler & gymnasier	X		X
Danmarks Statistik			
Dansk Blindesamfund			
Dansk Erhverv			
Dansk Handicap Forbund			
Dansk Industri	X	X	
Danske Advokater			
Danske Dagbehandlingstilbuds Netværk			
Danske Døves Landsforbund			
Danske Forlag			

Danske Handicaporganisati- oner			
De Anbragtes Vilkår			
DEA			
Det Centrale Handicapråd			
Deutscher Schul- und Spra- chverein für Nordschleswig			
EVA - Danmarks Evalue- ringsinstitut			
Fag og Arbejde (FOA)	X	X	
Foreningen af Døgn og Dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD)			
Foreningen af katolske sko- ler i Danmark			
Foreningen af Kristne Fri- skoler			
Foreningen for Forældre til Elever i Fri- og Privatskoler			
Foreningen til gavn for børn og unge (FOBU)	X	X	
Foreningsfællesskabet Lige- værd			
Forældrenes Landsorgani- sation (FOLA)	X	X	
Frie Skolers Lærerforening			
Friskolerne	X	X	
Gentofte Børnevenner			
HK/Kommunal			
HvorErDerEnVoksen			
Institut for Menneskeret- tigheder			
Justitia			
KL	X	X	
Landdistrikternes Fællesråd			
Landsforeningen for Social- pædagoger			
Landsforeningen Livsværk			
Landsorganisationen Dan- ske Daginstitutioner (LDD)	X	X	
Lilleskolerne			
OpenDenmark			
Ordblindeforeningen			
Plejefamiliernes Landsfor- ening			
Red Barnet			
Rigsrevisionen			
Rådet for Børns Læring			

Rådet for Socialt Udsatte			
Sammenslutningen af Stei- nerskoler i Danmark			
Selveje Danmark			
Selvejende og private insti- tutioners forening (Spifo)			
Sjældne Diagnoser			
SMVdanmark			
Socialpædagogernes Landsforbund			
Udviklingshæmmedes Landsforbund (ULF)			

(1) Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) og Lederforening i BUPL har givet udtryk for deres respektive synspunkter i et fælles hørings svar.

2. Høringsvarene

Nedenfor gengives de væsentligste punkter i de indkomne hørings svar om udkastet til lovforslag. Elementer i høringsvarene, som ikke angår lovforslaget, er ikke medtaget i notatet.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger til høringsvarene, herunder om der er foretaget ændringer i anledning af høringsvarene, er skrevet med kursiv.

2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) og Lederforeningen i BUPL er overordnet enige i, at det er fornuftigt at se på reglerne, så pædagoger i dagtilbud bruger deres tid på det rigtige, og parterne kan med enkelte forbehold derfor bakke op om de foreslåede ændringer. BUPL og Lederforeningen i BUPL ser samtidig positivt på erklæringen om, at formålet med frisættelsen er, at man lokalt har frihed under ansvar til at yde en faglig indsats. Det er dog BUPL og lederforeningens opfattelse, at det kun i meget begrænset grad er centralt fastsatte regler, men snarere kommunalt fastsatte regler, der gør det svært for pædagogerne at bruge deres faglighed i praksis. BUPL og lederforeningen i BUPL mener derfor, at der er behov for, at regelforenklingsbestrebelse også kommer til at omfatte kommunerne, så kommunerne også forpligtes til at reducere, forenkle og give rum til faglig frihed. Det vil desuden ifølge BUPL og lederforeningen i BUPL være en fordel, at alle relevante parter inddrages tidligt i kommende overvejelser, så det sikres, at forslagene kvalificeres bedst muligt. BUPL og Lederforeningen i BUPL stiller sig gerne til rådighed for dette arbejde.

Daginstitutionernes Landsorganisation (DLO) ser som udgangspunkt positivt på tiltag, der skal reducere administrative opgaver i daginstitutioner, hvor det pædagogiske arbejdes kerneopgave i direkte kontakt med børnene bør gives bedst mulige rammebetingelser. DLO anbefaler, at den lokale ledelse i videst muligt omfang gives rum og metodefrihed til selv

at tilrettelægge, på hvilken måde den pædagogiske praksis planlægges, udføres og evalueres.

Forældrenes Landsorganisation (FOLA) bakker op om, at de ansattes tid alene skal bruges på arbejde, der kommer børnene til gode, men finder ikke, at de foreslåede regelforenklinger, der angår ændring af formkrav til pædagogiske læreplaner og bortfald af krav om beskrivelse af tilrettelæggelsen af tilsyn, vil frigive tid og ressourcer for ledere og pædagogisk personale i dagtilbuddene til andet og mere relevant arbejde.

KL, hvis hørings svar er afgivet med forbehold for politisk behandling, kvitterer for, at regeringen har taget KL's regelforenklingsforslag til efterretning, så kommuner og dagtilbud kan fokusere ressourcer på at drive dagtilbud af høj pædagogisk kvalitet frem for at bruge ressourcer på unødigt administration og bureaukrati.

Landsorganisationen Danske Daginstitutioner (LDD) udtrykker bekymring for, om frihed under ansvar til at yde en faglig indsats i tilstrækkelig grad vil blive effektueret på kvalificeret måde ude i dagtilbuddene. Dagtilbuddene oplever bl.a. rekrutteringsudfordringer ift. fagligt uddannet personale, en kompleks faglig ledelsesopgave, en stigning i antallet af børn i udsatte positioner m.m. LDD anfører, at hvis dagtilbuddets arbejde, herunder løsning af kerneopgaven ift. børnene, skal ske indenfor en ramme med frihed under ansvar, så kan dette let blive praktiseret væsentligt og for forskelligt kommunalt og ude i de enkelte dagtilbud. LDD mener, at intentionen fra regeringens side i udgangspunktet fremstår som positiv og god, men at virkeligheden kan blive en ganske anden og føre til en ringe kvalitet i det pædagogiske læringsmiljø for børnene.

LDD anfører herudover bl.a., at regeringen og ministeriet givetvis har en tillidsbaseret og anerkendende tilgang til dagtilbuddene. LDD er dog bekymret for, at dagtilbuddene i praksis kan have vidt forskellige opfattelser af, hvordan frihed under ansvar praktiseres, og af hvad der er meningsfuldt og relevant, herunder hvad der giver bedst mening og anfører, at man derfor i fremtiden kan komme til at opleve meget forskellig kvalitet i det pædagogiske arbejde og meget forskellige løsninger af kerneopgaven.

Friskolerne indgår meget gerne i det fortsatte arbejde med regelforenklinger på dagtilbudsområdet. Friskolerne imødeser administrative forenklinger, herunder at fjerne kravet om skriftlighed i såvel læreplaner som evaluering, som positive og nødvendige tiltag, der kan sikre mere tid og opmærksomhed til kerneopgaven i nærværet og arbejdet med børn i dagtilbuddene. Friskolerne er optaget af, at flest mulige ressourcer rettes mod en daglige pædagogiske praksis.

Børne- og Undervisningsministeriet noterer sig de anførte bemærkninger og henviser i øvrigt til gennemgangen af de enkelte punkter i lovforslaget, jf. afsnit 2.2.

2.2.1. Fjernelse af krav om skriftlighed til den pædagogiske læreplan

Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) er positivt indstillet over for afskaffelsen af det centrale krav om skriftlighed i arbejdet med den pædagogiske læreplan og evaluering heraf. BUPL henviser herved til, at omfanget af og formen på skriftlighed i det pædagogiske arbejde skal være styret af lederes og pædagogs behov i forbindelse med udviklingen af det pædagogiske arbejde, snarere end bureaukratisk tænkning. BUPL mener dog samtidig, at det er vigtigt, at kommunerne også fremover sikrer ressourcer i institutionerne til en skriftlig dimension i arbejdet med den pædagogiske læreplan. BUPL skriver endvidere, at der bør prioriteres ressourcer til at udvikle og evaluere den pædagogiske læreplan i det omfang og på de måder, ledere og medarbejdere vurderer, er relevante for deres arbejde som led i den fortsatte udvikling af en praksisforankret evalueringskultur.

Dansk Sundhed og Velfærd (DSV) i Dansk Industri ser positivt på forslaget om at afskaffe kravet om skriftlige pædagogiske læreplaner i dagtilbud og anfører, at forslaget kan skabe mere tid til børnene, da udformningen af skriftlige lærerplaner kan være tidskrævende. DSV vurderer, at lovforslaget vil give daginstitutionerne frihed til at arbejde med læreplanerne i en form, der er meningsfuld for børn, forældre og personale, og DSV understreger samtidig vigtigheden af at arbejde med pædagogiske læreplaner i praksis, da disse planer øger kvaliteten i det pædagogiske arbejde med børns trivsel og læring.

Foreningen til gavn for børn og unge (FOBU) finder det positivt, at det foreslås at fjerne formkravet om, at den pædagogiske læreplan skal udarbejdes skriftligt. FOBU bemærker, at foreningens erfaring er, at læreplaner bedst lever på den eller de måder, som institutionerne i forvejen arbejder på, og at en fjernelse af kravet om skriftlighed ikke betyder, at der ikke skal udarbejdes læreplaner, men at metodefriheden gives tilbage til de enkelte institutioner. FOBU bemærker desuden, at der er mulighed for at indrette læreplanen i en form, der kan gøre den levende for børn, forældre og personale i stedet for, at den kun eksisterer på skrift af hensyn til et formkrav.

Forældrenes Landsorganisation (FOLA) finder ikke, at det er afgørende, om arbejdet med læreplanerne foreligger i skriftlig form, og organisationen kan derfor bakke op om, at formkravet ophæves, så der fremover er frihed til, at de enkelte dagtilbud kan udtrykke den pædagogiske læreplan, som det lokalt giver mening. FOLA finder dog, at det vil være afgørende, at bestyrelsen inddrages i dialogen herom. FOLA anfører, at det afgørende er, at de pædagogiske intentioner, som læreplanstemaerne angiver, indfries, og at det pædagogiske personale kan redegøre for arbejdet hermed f.eks. over for forældrebestyrelsen i en form, der giver mening også for forældrene.

Friskolerne anser administrative forenklinger – herunder at fjerne kravet om skriftlighed i såvel læreplaner som evaluering – som positive og nødvendige tiltag, der kan sikre mere tid og opmærksomhed til kerneopgaven i nærværet og arbejdet med børn i dagtilbuddene. Friskolerne er optaget af, at flest mulige ressourcer rettes mod en daglige pædagogiske praksis.

KL er enig i, at den pædagogiske læreplan er et pædagogisk redskab, der understøtter det pædagogiske personale og ledelsens arbejde med at skabe læringsmiljøer, der styrker børns læring, trivsel, udvikling og dannelse. Dagtilbudslovens skriftlige formkrav er ifølge KL ikke en forudsætning for dette arbejde. KL er derfor positiv overfor at fjerne det skriftlige formkrav til den enkelte dagtilbuds læreplan, da det giver frihed til lokalt at tilrettelægge arbejdet med den pædagogiske læreplan på en meningsfuld måde og dermed i højere grad understøtte, at arbejdet med den pædagogiske læreplan sker i samspil med dagtilbuddets evalueringskultur. KL bemærker, at dagtilbudslovens krav til det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddene er uændret, og afsættet for kvalitetsvurdering i tilsynet dermed også er uændret.

Lederforeningen i BUPL mener, at det er problematisk at fjerne kravet om skriftlighed til den pædagogiske læreplan og evalueringen af arbejdet med planen. Lederforeningen peger bl.a. på, at en velfungerende skriftlig praksis er en forudsætning for implementering af den styrkede pædagogiske læreplan og høj faglig kvalitet.

Børne- og Kulturchefforeningen finder ikke, at det giver mening at have en pædagogisk læreplan, der ikke er skriftlig. Skriftligheden er ifølge Børne- og Kulturchefforeningen blevet et godt både samtale- og udviklingsværktøj i de enkelte dagtilbud og deres pædagogiske praksis, ligesom det er en måde til at sikre kvalitet og videndeling internt i en kommune over tid.

Børne- og Kulturchefforeningen finder, at man bør holde fast i skriftligheden i en eller anden form, gerne med plads til lokale tilpasninger, og finder, at følgende forslag bør overvejes:

- Kan man vælge lokalt at bortlægge skabelonen, så det akademiske krav bliver mindre?
- Kan man koble læreplan og evaluering på kravet til byrådene om prioritering hvert andet år?
- Kan man lægge evalueringsdelen ind i de kommunale udviklingsplaner og -samtaler? (Der vil ifølge Børne- og Kulturchefforeningen være kommuner, hvor man kan undvære læreplaner på grund af disse udviklingssamtaler og den måde, de afholdes på).

Fag og Arbejde (FOA) er bekymret for, at forslaget om at fjerne kravet om skriftlighed til den pædagogiske læreplan samt evalueringen af arbejdet med den pædagogiske læreplan, vil betyde en forringet kvalitet i det pædagogiske arbejde i dagtilbuddene. Ifølge FOA har kravet om skriftligheden betydet, at mange dagtilbud har fået drøftet alle hjørner af det pædagogiske arbejde, herunder genoplivet den pædagogiske samtale og fået øjnene op for blinde punkter i pædagogikken. FOA er bekymret for, at disse afledte virkninger af kravet om skriftlighed forsvinder, hvis kravet fjernes.

FOA har også svært ved at se, at skriftligheden i arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan er en stor administrativ opgave. FOA er helt uforstående over for KL's opfattelse af, at det kan være et stort arbejde for det enkelte dagtilbud at udarbejde en skriftlig læreplan. FOA anfører, at dette netop blev understreget i alle ministeriets udgivelser om den styrkede pædagogiske læreplan og henviser til det daværende Børne- og Socialministeriums publikation "Den styrkede pædagogiske læreplan" fra 2018, hvor følgende er anført på side 10:

"Det er ikke hensigten, at den pædagogiske læreplan skal være en lang rapport, som i detaljer beskriver dagtilbuddets arbejde med det pædagogiske læringsmiljø og børns læring /.../

Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene."

FOA mener, at man bør tydeliggøre, at en kortfattet, skriftlig læreplan er tilstrækkelig snarere end ophæve kravet om skriftlighed.

Landsorganisationen Danske Daginstitutioner (LDD) udtrykker stor forundring og dyb bekymring for fjernelsen af kravet vedr. en skriftlig pædagogisk læreplan og "gøre den til en mundtlig form". LDD anfører herved, at alle danske dagtilbud allerede har udarbejdet en skriftlig pædagogisk læreplan, og at det således ikke giver mening at fjerne et krav, der allerede er opfyldt. LDD anfører desuden, at en mundtlig faglig kontrakt i og omkring dagtilbuddets drift og virke både er vanskelig fagligt at lede ud fra og effektstyre efter, og at dette på ingen måde har den samme tyngde og værdi, som en skriftlig version har.

LDD er bekymrede over og uenige i samt sætter spørgsmålstegn ved det anførte i lovforslaget om, at det kan være et stort arbejde for det enkelte dagtilbud at udarbejde en skriftlig pædagogisk læreplan, og at værdien heraf kan være begrænset. Efter LDD's opfattelse er den pædagogiske læreplan i netop en skriftlig form en nødvendighed med meget høj værdi.

LDD bemærker herudover bl.a., at ministeriet omtaler den pædagogiske læreplan som et "pædagogisk redskab" i lovforslaget. Efter LDD's opfattelse er dette ufyldstgørende og ikke en tilstrækkelig dækkende betegnelse for læreplanens funktion. Ifølge LDD skal den pædagogiske læreplan i stedet betegnes som en faglig kontrakt og således "omtales med en langt større værdifylde en, tilfældet er".

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at forslaget har til formål at fjerne formkravet til den pædagogiske læreplan. Det vil herefter være op til det enkelte dagtilbud at beslutte formen for arbejdet med den pædagogiske læreplan inden for kommunalbestyrelsens rammer for dagtilbud, så den lokalt giver mening, herunder om den skal udarbejdes skriftligt eller ej.

2.2.2. *Ophævelse af kravet om, arbejdet med den pædagogiske læreplan skal evalueres hvert andet år*

Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) er positivt indstillet over for afskaffelsen af kravet om, arbejdet med den pædagogiske læreplan skal evalueres hvert andet år. BUPL finder samtidig, at der bør prioriteres ressourcer til at udvikle og evaluere den pædagogiske læreplan i det omfang og på de måder, ledere og medarbejdere vurderer, er relevante for deres arbejde som led i den fortsatte udvikling af en praksisforankret evalueringskultur.

Friskolerne anser administrative forenklinger – herunder at fjerne kravet om skriftlighed i såvel læreplaner som evaluering – som positive og nødvendige tiltag, der kan sikre mere tid og opmærksomhed til kerneopgaven i nærværet og arbejdet med børn i dagtilbuddene. Friskolerne er optaget af, at flest mulige ressourcer rettes mod en daglige pædagogiske praksis.

KL er positiv over for fjernelse af kravet om, at den pædagogiske læreplan skal evalueres hvert andet år. Etablering af en evalueringskultur i dagtilbud er et vigtigt element i at udvikle pædagogiske læringsmiljøer, der løbende kvalificeres. Evaluering og pædagogisk udvikling foregår løbende i det enkelte dagtilbud og med understøttelse af kommunernes pædagogiske konsulenter. KL vurderer, at et statsligt krav om at gennemføre og offentliggøre en evaluering af den pædagogiske læreplan minimum hvert andet år ikke er afgørende for kvalitetsudviklingen. Derimod fjerner reglerne tid fra lederne, der kunne anvendes bedre på at understøtte faglig kvalitetsudvikling.

Dansk Sundhed og Velfærd i Dansk Industri (DSV) finder, det er positivt at afskaffe kravet om, at arbejdet med den pædagogiske læreplan skal evalueres mindst hvert andet år, da det er dagtilbudsledernes opgave at sikre en sund evalueringskultur. DSV anfører, at der derfor ikke er behov for nidkære regler for evalueringen af lærerplaner, men understreger samtidig vigtigheden af en løbende evaluering af læringsplaner, så de tilpasses det enkelte barn.

Foreningen til gavn for børn og unge (FOBU) finder, at det er helt i orden, at kravet om, at arbejdet med den pædagogiske læreplan skal evalueres mindst hvert andet år, foreslås fjernet. FOBU henviser til, at den pædagogiske læreplan evalueres som en naturlig del af institutionens løbende evaluering af den pædagogiske praksis, og at ledelserne ude i de enkelte dagtilbud i forvejen har fokus på en sund evalueringskultur.

Fag og Arbejde (FOA) er enig i, at kravet om evaluering minimum hvert andet år ikke understøtter en evalueringskultur, hvor dagtilbuddene løbende skal tilpasse den pædagogiske praksis efter børnegruppens sammensætning og behov.

FOA anfører samtidig, at evalueringsopgaven måske har forekommet mange for svær, fordi det ikke har været formidlet klart nok, at en evaluering i form af et kort dokument, der ikke nødvendigvis dækker alt pædagogisk arbejde, men fokuserer på en række relevante emner, vil være tilstrækkeligt. FOA har i den forbindelse henvist til Skrivbar skabelon til skriftlig evaluering af arbejdet med læreplanen, som Danmarks Evalueringsinstitut – EVA, udarbejdede for ministeriet til kommunerne, og til det daværende Børne- og Socialministeriums publikation "Den styrkede pædagogiske læreplan" fra 2018, hvor følgende er anført på side 51:

"Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan barnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse".

Børne- og Kulturchefforeningen finder, at det bør overvejes at lægge evaluering af den pædagogiske læreplan ind i de kommunale udviklingsplaner og -samtaler, og anfører i tilknytning hertil, at der vil være kommuner, hvor man vil kunne undvære læreplaner på grund af disse udviklings-samtaler og den måde, de afholdes på.

Forældrenes Landsorganisation (FOLA) bakker op om, at der ikke nødvendigvis behøver at foreligge en skriftlig evaluering af arbejdet med læreplanen, om end organisationen finder denne regelforenkling omsonst. Organisationens anfører i den forbindelse, at alle dagtilbud i dag formodes allerede at have beskrevet arbejdet med den pædagogiske læreplan, og at det er organisationens erfaring, at evalueringen af arbejdet ikke er en unødvendig tidsrøver. FOLA bemærker desuden, at det afgørende er, at det pædagogiske arbejde jævnligt evalueres med henblik på at sikre dagtilbuddets kvalitet, og at bestyrelsen fortsat bør inddrages i afrapportering og evaluering af den pædagogiske læreplan.

Landsorganisationen Danske Daginstitutioner (LDD) udtrykker dyb bekymring over de påtænkte regelforenklinger i relation til evalueringskulturen, hvor lederen af et dagtilbud ikke længere mindst hvert andet år vil skulle foretage en evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan samt offentliggøre planen, og hvor lederen heller ikke længere vil være ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, dannelse, læring og udvikling. LDD anfører bl.a., at intervallet med hvert andet år opleves som en rimelig tidsramme, inden for hvilken dagtilbuddet som minimum kan og bør udarbejde en evaluering af det pædagogiske arbejde, og at kravet er vigtigt. LDD spørger bl.a., hvorfor det foreslås at fjerne en struktur, der netop nu er i gang med at blive etableret og effektiviseret ude i dagtilbuddene, og bemærker, at man herved endnu engang forstyrrer en igangværende proces i forhold til opbygning af en evalueringskultur.

LDD påpeger desuden, at systematisk pædagogisk dokumentation er forudsætningen for en brugbar og valid faglig vurdering af kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø, og at man ikke kan evaluere noget, der ikke er dokumenteret, og som ej heller er skriftligt beskrevet i en pædagogisk læreplan. LDD bemærker bl.a., at pædagogisk dokumentation i dagtilbuddet foregår på tre niveauer – mundtligt, skriftligt og visuelt – og både med børnene, forældrene og det pædagogiske personale indbyrdes, herunder i forholdet mellem leder og medarbejdere.

LDD mener desuden, det er modstridende, at det fremgår, at "[lov]forslaget [ikke] ændrer /.../ på, at lederen af dagtilbuddet efter gældende regler er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet", samtidig med, at "lederen ikke længere vil være ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation". LDD spørger bl.a., hvordan dette kan forsvares i sammenhæng med den ønskede regelforenklings, og hvordan lederen skal etablere og praktisere en evalueringskultur uden at sikre en systematisk pædagogisk dokumentation, der er forudsætningen for i det hele taget at foretage en evaluering. LDD spørger endvidere, hvordan en kvalificeret evalueringskultur konkret skal se ud i dagtilbuddene med de foreslåede ændringer, og hvad lederen i sin faglige ledelse ift. evalueringskulturen konkret skal og ikke skal gøre.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at lederen af dagtilbuddet efter de gældende regler fortsat vil være forpligtet til at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Forslaget om, at arbejdet med den pædagogiske læreplan ikke skal evalueres minimum hvert andet år, ændrer ikke herpå.

2.2.3. Ophævelse af krav om, at kommunerne skal beskrive, hvordan tilsynet med dagtilbuddene tilrettelægges

Foreningen til gavn for børn og unge (FOBU) støtter principielt forslaget om at fjerne kravet om, at kommunerne skal beskrive tilrettelæggelsen af kommunens tilsyn med dagtilbuddene.

KL er positiv over for ophævelsen af kravet om, at kommunen skal beskrive tilrettelæggelsen af tilsynet med dagtilbud. Beskrivelsen af de kommunale tilsynsmodeller har været en stor og ressourcekrævende opgave i kommunerne, og det er unødvendig styring, at kommunerne skal beskrive, hvordan man lever op til lovgivningen. Derfor hilser KL det velkomment, at der ikke fremover stilles krav om en sådan beskrivelse.

KL er enig i vigtigheden af en kommunal tilsynspraksis af høj kvalitet. Det pædagogiske tilsyn spiller en vigtig rolle i en løbende kvalitetsudvikling af kommunernes dagtilbud.

Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) og Lederforeningen i BUPL mener, at det er uhensigtsmæssigt i forhold til den demokratiske dialog om kvaliteten og udviklingen i institutionerne at afskaffe det skriftlige grundlag for det kommunale tilsyn. BUPL og Lederforeningen i BUPL bemærker, at uden et skriftligt tilsynsgrundlag vil det være vanskeligt for samfundet at forvisse sig om, hvordan kommunerne arbejder med at sikre kvaliteten, og det vil ikke være muligt for udenforstående få indblik i, hvordan der føres tilsyn, og hvad der lægges vægt på. BUPL og Lederforeningen i BUPL peger desuden på, at det er vigtigt, at ledere og pædagoger ved, hvilke præmisser deres arbejde bliver vurderet på og ikke mindst hvordan, der vil blive arbejdet med at rette op på evt. kvalitetsbrister.

BUPL og Lederforeningen i BUPL skriver videre, at offentliggørelse af et skriftligt tilsynsgrundlag næppe heller repræsenterer en stor administrativ byrde. Dette skal ses i sammenhæng med, at mange kommuner allerede har udarbejdet dette, og fordi det må formodes, at det også bidrager til at lette det faktiske tilsynsarbejde at have et fælles, nedskrevet grundlag for arbejdet. BUPL og Lederforeningen i BUPL finder, at en samlet afvejning derfor bør falde ud til fordel for en fortsat gennemsigtighed i tilsynsarbejdet.

Daginstitutionernes Landsorganisation (DLO) finder det væsentligt at sikre den pædagogisk kvalitet gennem et tilsyn, som er uvildigt, kvalificeret og konsistent. Heri indgår blandt andet, at det pædagogiske tilsyn bør tilrettelægges, så det er ens for alle typer af dagtilbud, og at man som ledelse i en daginstitution eller i en privat pasningsordning kan få viden om, hvad der nærmere føres tilsyn med, hvordan delene af tilsynet vægtes, samt hvordan et tilsynsbesøg vil forløbe.

Ifølge DLO er det af retssikkerhedsmæssige årsager helt afgørende for selvejende og privatinstitutioner at få adgang til denne viden, eftersom et tilsyn kan få konsekvenser for en driftsoverenskomst eller for fortsat godkendelse. DLO advarer derfor mod at fjerne kommunens pligt til at levere oplysninger om indhold og proces for tilsyn.

Den administrative byrde for kommunal forvaltning ved at skulle beskrive nævnte kan ifølge DLO næppe være så overvældende i forhold til andre forvaltningsopgaver, at det, sammenholdt med konsekvenserne for samarbejdet med de enkelte dagtilbud, herunder landets over 1000 selvejende og privatinstitutioner fremstår proportionelt at fjerne netop denne opgave.

Det er efter DLO's opfattelse ikke uvæsentligt i denne sammenhæng, at kommunernes tilsyn over for selvejende og privatinstitutioner ifølge DLO ikke er egnet til at fremstå som uvildigt, fordi det udføres af samme myndighed, som er kontraktpart eller godkendelsesmyndighed af den ikke-kommunale daginstitution, og som samtidig er ansvarlig for de kommunale daginstitutioner, der kan opleve en slags konkurrent i den selvejende eller privatinstitution.

DLO påpeger endvidere, at en væsentlig administrativ byrde for alle daginstitutioner består i de dokumentationskrav, som indirekte pålægges via tilsynets tilrettelæggelse gennem bl.a. skemaer mv. med snævert definerede kategorier for kvalitetsmåling. DLO anbefaler derfor, at der i dagtilbudslovens rammer for tilsyn sker en tydeliggørelse af et grundlæggende princip om metodefrihed, herunder at arbejdet med lovens læreplanstempler kan ske via en mangfoldighed af pædagogiske tilgange.

DLO har set eksempler på, at et dagtilbud får anmærkninger for en efter tilsynets opfattelse utilstrækkelig mængde af legetøj, uagtet at det konkrete dagtilbud arbejdede kvalificeret med en pædagogik, som netop vægter enkle og få legeredskaber i en understøttelse af børnenes fantasi. DLO ser endvidere talrige eksempler på, at dagtilbud møder specifikke konceptkrav gennem blandt andet tilsyn, hvor kravets bidrag til at højne den pædagogiske kvalitet fremstår tvivlsom.

DLO finder en langt større mulighed for at reducere administrative opgaver – uden kompromis med en kvalificeret pædagogik – gennem en fjernelse af disse dokumentationskrav, end ved at fjerne en samlet beskrivelse af tilsynets gennemførelse.

Dansk Sundhed og Velfærd i Dansk Industri (DSV) er imod fjernelsen af kravet om, at kommunerne skal beskrive tilrettelæggelsen af tilsyn med dagtilbud og af de klare regler for inddragelse af data i tilsynet. DSV mener, at forslaget er problematisk for dagtilbuddenes retssikkerhed, da tilbuddene bør kende rammerne for de tilsyn, de er underlagt. DSV anfører, at for den enkelte institution kan tilsynet i sidste ende være afgørende for, om man kan drive sit dagtilbud eller ej, og at det derfor kun er rimeligt, at dagtilbuddene er informeret om, hvordan tilsynene tilrettelægges, og hvordan kommunen sikrer uvildighed i tilsynet.

Fag og Arbejde (FOA) har svært ved at forstå ophævelsen af dette krav. Kommunerne kan efter FOA's opfattelse ikke føre tilsyn efter loven uden

at have en beskrivelse af, hvornår der føres hvilke tilsyn og i hvilke dagtilbud. FOA anfører, at det næppe er selve offentliggørelsen, der er administrativt tung, og at der af samme årsag ingen lettelse er af den administrative byrde i dette forslag. Beskrivelsen er desuden ifølge FOA statens eneste mulighed for at føre tilsyn med tilsynet.

Forældrenes Landsorganisation (FOLA) finder det beklageligt, at man allerede inden arbejdet med tilsyn er velforankret i alle kommuner, vil ændre i de foreliggende procedurer. Det er ifølge organisationen meget beklageligt, hvis der fremover ikke skal være en nøje beskrevet procedure i de enkelte kommuner for, hvorledes en proces for iværksættelse af skærpet tilsyn og for udarbejdelsen af en handleplan tilrettelægges. FOLA bemærker desuden, at der i situationer med skærpet tilsyn er brug for, at forældre kan orientere sig i nøje beskrevne krav til, hvordan det skærpede tilsyn udføres, og hvordan en handleplan tilrettelægges.

FOLA mener, at der er brug for klare retningslinjer i de enkelte kommuner, som sikrer, at tilsynet udføres ensartet ude i dagtilbuddene. FOLA bemærker, at hvis det bliver op til de enkelte dagtilbud selv at tilrettelægge, hvad og hvordan tilsynet udføres, kommer man ikke til at kunne bruge data fra tilsynet i arbejdet med kvalitetsudvikling i kommunerne.

Ifølge FOLA vil den manglende skriftlighed i forhold til udførelse af tilsyn for forældrene føre til, at procedurerne bliver ugennemsigtige, hvilket kan gøre det vanskeligt for forældrene at forholde sig til tilsynets kvalitet. FOLA mener, at forældre skal have adgang til tilsynet, så de også har mulighed for at bruge disse i forhold til valg af dagtilbud.

FOLA bemærker herudover bl.a., at det må forventes, at alle kommuner på nuværende tidspunkt har beskrevet procedurerne for arbejdet med tilsyn, og at der foreligger skriftlige vejledninger til arbejdet med disse, samt at der i mange kommuner er udarbejdet vejledninger til såvel personale som forældre. FOLA finder derfor heller ikke, at ændringen er relevant i forhold til intensionen om at regelforenkle for at ville frigive tid og ressourcer for ledere og pædagogisk personale i dagtilbuddene til andet og mere relevant arbejde.

Friskolerne kan ikke bakke op om ophævelse af kravet om ophævelse af beskrivelse af tilsynet.

Det er Friskolernes erfaring, at der er meget stor kommunal variation i tilsynspraksis af de private dagtilbud. Det er endvidere Friskolernes erfaring, at der kan opstå en interessekonflikt mellem kommunale dagtilbud og private dagtilbud, og at tilsynet med private dagtilbud kan opleves som mere omfangsrigt, end hvad der er tilfældet med kommunale dagtilbud. Som mulig årsag hertil anfører Friskolerne, at private dagtilbud ses som en konkurrent til de kommunale dagtilbud.

Friskolerne finder det derfor vigtigt, at der sikres et princip om armslængde mellem tilsynsmyndighed og sanktionsmyndighed for på den måde at skabe gennemsigtighed i tilsynet med private dagtilbud.

Friskolerne finder, at følgende tiltag er nødvendige og bør inddrages i det videre arbejde med udvikling af tilsynet:

- Sikre uvildighed i tilsynet
- At tilsynet udfører et fagligt begrundet tilsyn.
- At tilsynets ærinde er, at undersøge pædagogisk kvalitet i dagtilbuddet.
- At tilsynet understøtter dagtilbudslovens metodefrihed.
- At tilsynet er opmærksom på og tydelig omkring eget mandat. Dette foreslår vi kommunikeres på kommunens hjemmeside.
- At det er gennemskueligt for dagtilbuddet, hvordan tilsynet skal foregå, hvad tilsynet har som fokus og hvornår og hvordan man får en tilbagemelding.
- At kommunikationen omkring tilsynet er tydelig, at dagtilbuddet har mulighed for at forberede sig, og indgå i et konstruktivt og fagligt samarbejde med tilsynet.
- At kommunen indkalder de private dagtilbud og orienterer om tilsynet, hver gang der er en ny runde, et nyt koncept eller et nyt fokusområde. På den måde vil man styrke samarbejdet og sikre kvaliteten af tilsynet.
- At der er lige adgang til de ressourcer (f.eks. evalueringsværktøjer), som dagtilbuddet bliver målt på. Alternativt at man ikke måler private dagtilbud på samme måde som kommunale tilbud.
- Vi opfordrer til en særlig opmærksomhed på, at finde en rimelig balance mellem den administrative byrde og effekten af tilsynet.
- At der fremover vil være mulighed for at anke en tilsynserklæring eller udtalelse.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at kommunalforvaltningen i lighed med andre forvaltningsmyndigheder er underlagt de almindelige, uskrevne regler om saglighed i forvaltningen, herunder kravet om iagttagelse af principperne om sagsoplysning, proportionalitet og ligebehandling. Sådanne regler gælder også for offentlige tilsynsmyndigheders varetagelse af deres tilsynsforpligtelser.

Den foreslåede lovændring vil ikke afskære en kommune fra at nedfælde og evt. offentliggøre retningslinjer for tilsynets tilrettelæggelse, hvis den måtte skønne dette formålstjenligt. Der vil blot ikke fremover gælde et krav herom. Ligeledes vil en kommunen skulle redegøre for sin tilsynspraksis, hvis der adspurgt af en institution er i tvivl om, hvordan et tilsyn tilrettelægges.

2.2.4. Forenkling af regler om inddragelse af data i tilsyn

Fag og Arbejde (FOA) finder, at forenklingen af regler om inddragelse af data er fin, eftersom data være relevante og ikke indsamles bare for at leve op til et krav om både kvalitative og kvantitative data.

KL anfører, at dagtilbudsloven beskriver en lang række detaljerede krav til den kommunale tilsynspraksis ud fra en tænkning om, at øget regulering fører til styrket kvalitet i tilsynet. Der er ifølge KL behov for et grundlæggende opgør med den form for detailstyring, særligt i en tid med et stigende administrativt bureaukrati, der lægger beslag på vigtige ressourcer, der bør anvendes til velfærdsservice. KL er derfor enig i behovet for at forenkle reglerne for datainddragelse i tilsynet, sådan at kommunerne fremadrettet inddrager relevante data.

BUPL og Lederforeningen i BUPL anfører, at en lempelse af datagrundlaget for tilsyn forventeligt vil betyde, at kommuner i langt mindre grad vil bruge observationer af praksis i forbindelse med tilsynsarbejdet, da det er mere ressourcekrævende end kvantitative indberetninger. BUPL og Lederforeningen i BUPL anfører, at dette alt andet lige vil give kommunerne et dårligere indblik i kvaliteten og udviklingsbehovet i institutionerne. BUPL og Lederforeningen i BUPL bemærker samtidig, at dette næppe er ønskeligt set i lyset af resultaterne af kvalitetsundersøgelsen af kommunale dagtilbud for 0-2-årige børn fra 2023, hvoraf det fremgik, at det netop var observationer af det pædagogiske arbejde, der viste, at kvaliteten var noget ringere end antaget. BUPL og Lederforeningen i BUPL finder, at det desuden vil være afgørende for indsigten i kvaliteten, at strukturelle data såsom pædagogandel og normering fortsat indgår i tilsynet.

Dansk Sundhed og Velfærd i Dansk Industri (DSV) ser med stor bekymring på, at lovforslaget vil give de kommunale tilsyn frihed til at inddrage, hvad de vurderer er "relevante data" uden yderligere gennemsigtighed. DSV anfører, at det kan betyde, at tilsynene tilrettelægges tilfældigt alt efter, hvilken kommune man driver dagtilbud i.

DSV anfører ligeledes, at forslaget alt andet lige vil føre til uens tilsynspraksis, da fortolkningen af, hvad der er relevant at inddrage, kan variere mellem tilsynsførende, fra kommune til kommune og fra år til år, og at dette vil stille daginstitutionerne i en vanskelig situation. DSV mener derimod generelt, at der er behov for en ensretning af tilsynspraksis, da forskelligheder fører til unødigt administration og øgede omkostninger for dagtilbuddene, og at dette kan opnås gennem klare nationale tilsynsregler. DSV bemærker endvidere, at Børne- og Undervisningsministeriet med fordel kunne se på den nye ældrereform, hvor tilsyn forenkles og samordnes.

Foreningen til gavn for børn og unge (FOBU) bemærker, at der kan ligge en fare i, at kommunerne fremover bliver bedt om at inddrage "relevante data". Det skyldes, at der derved kan forekomme uens tilsynspraksis indenfor og særligt på tværs af kommunegrænserne, da fortolkningen af,

hvad der er relevant at inddrage, kan variere fx fra kommune til kommune og fra år til år. Dermed bliver de enkelte institutioner i en svær situation, da de ikke længere kender rammerne for de tilsyn, som de enkelte kommuner stadig er forpligtede til at gennemføre, hvilket risikerer at skabe usikkerhed for de enkelte institutioner.

Landsorganisationen Danske Daginstitutioner (LDD) giver udtryk for en dyb bekymring for, at de ønskede ændringer om regelforenklinger vedrørende kommunernes tilsyn med dagtilbud. LDD anfører bl.a., at hvis forslagene omsættes til konkret virkelighed kan man forestille sig, at der dels opstår 98 forskellige kommunale tilsynskoncepter, og dels gives en bred og for stor kommunal definitionsmagt ift. tilsynets ramme, retning, råderum, relation og rolle, samt at det også kan være meget individuelt, hvad der i de enkelte kommuner vurderes som værende "relevant" ifm. data- inddragelse mv.

LDD mener, at der lægges op til en alvorlig og meget uhensigtsmæssig ændring, som kan få store konsekvenser for dagtilbuddet og ikke mindst lederen, da der med forslaget lægges op til, at kommunerne ikke længere skal offentliggøre deres rammer for tilsynet, herunder beskrive selve tilsynsrammen for dagtilbuddet. LDD spørger, hvordan lederen i sin faglige ledelse i givet fald skal kunne arbejde kvalificeret med tilsynets afsæt, indhold, praksis og vurdering, hvis ændringerne gennemføres.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker i relation til BUPL og Lederforeningen i BUPL kommentar, at forslaget ikke ændrer ved, at kommunerne som led i et tilsynsbesøg efter gældende regler skal foretage observationer i dagtilbuddet. Kommunalforvaltningen er i lighed med andre forvaltningsmyndigheder underlagt de almindelige, uskrevne regler om saglighed i forvaltningen, herunder kravet om iagttagelse af principperne om sagsoplysning, proportionalitet og ligebehandling.

Sådanne regler gælder også for offentlige tilsynsmyndigheders varetagelse af deres tilsynsforpligtelser.

2.2.3. *Fjernelse af regler om 30 timers plads til søskende mod en reduceret forældrebetaling under forældres barsel*

Forældrenes Landsorganisation (FOLA) kan bakke op om, at retten til deltidspasning for forældre på barsel annulleres i den nuværende form. FOLA anfører bl.a., at organisationen i udgangspunktet bakker op om forældres ret til deltidsplads i dagtilbud, men at organisationen er bekendt med, at deltidspladserne skaber underskud i de enkelte dagtilbud og derfor belaster institutionernes budgetter, da deltidspladsbørn oftest udnytter pladsen fuldt ud og er i dagtilbuddet i spidsbelastningstiden midt på dagen.

KL bemærker, at reglen om, at forældre under barsel har ret til en deltidsplads på 30 timer til en eventuel søskende i alderen 26 uger indtil skole-

start mod reduceret forældrebetaling er administrativt tung for kommunerne at løfte. Det skyldes, at kommunerne arbejder med forskellige time-moduler for deltidspladser, f.eks. 25 timer og 32 timer. Konkret betyder et fast defineret timemodul på 30 timer derfor, at der skal oprettes parallelle deltidsmoduler i kommunens it-systemer, hvilket trækker administrative ressourcer. KL er derfor positiv over for fjernelsen af retten til deltidspladser på et fast defineret timetal, da regelforenklingen vil frigive administrative ressourcer i kommunerne.

Børne- og Undervisningsministeriet har ikke bemærkninger hertil.

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

Det fremsatte lovforslag indeholder ikke indholdsmæssige ændringer i forhold til det udkast til lovforslag, der har været i offentlig høring.

Der er foretaget ændringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter.